

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 12CoPno/10/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1223204103
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:1223204103.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudkýň JUDr. Ľubice Bundzelovej a Mgr. Andrey Hadnagyovej v právnej veci manželky (matky): A. B. C., nar. XX. XXXXXX XXXX, bytom: D. XXXXX/XX, C., zastúpená splnomocnencom: JUDr. Pavol Torňoš, advokát so sídlom: Tomášikova 50/D, Bratislava, a manžela (otca): E. C., nar. X. XXXXXXX XXXX, bytom: F. XXXX/XX, G. E., zastúpený splnomocnencom: JUDr. Andrej Gara, advokát so sídlom Štefánikova 14, Bratislava o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom: B. C., nar. XX. XXXX XXXX, a H. C., nar. X. XXXXXX XXXX, obe bytom ako matka, zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senec, o nariadenie neodkladného opatrenia v priebehu odvolacieho konania takto

rozhodol:

Odvolací súd návrh procesného opatrovníka na nariadenie neodkladného opatrenia podaný v priebehu odvolacieho konania z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. Procesný opatrovník sa návrhom doručeným odvolaciemu súdu 3. novembra 2023 počas odvolacieho konania (vo veci rozvodu manželstva a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom vedeného pod sp. zn. 12CoP/87/2023) domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by odvolací súd uložil matke, otcovi a maloletým deťom povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu v centre TENENET o.z., so sídlom Oravská 4, Senec, v rozsahu 20 hodín priamej činnosti, pričom rozvrhnutie hodín medzi jednotlivých členov rodiny určí odborný pracovník subjektu. Dôvodil, že spisovú dokumentáciu maloletých vedie od 4. októbra 2019. Opakovane zo strany oboch rodičov dochádza k nedodržiavaniu uznesenia. Rodičia uvádzajú rôzne dôvody: choroba dieťaťa, záujem dieťaťa zotrvať dlhšie v domácnosti, v ktorej prebieha styk. Otec v rámci pohovoru uviedol, že má záujem o striedavú osobnú starostlivosť o svoje deti, nakoľko on a hlavne maloleté deti majú právo na rovnocenný styk s oboma rodičmi. Otec maloletých opakovane v komunikácii s procesným opatrovníkom uvádza, že s matkou komunikovať nevedia, ich komunikácia je neefektívna, matka mu neodpovedá na otázky, smeje sa mu do tváre na otázky, ktoré jej dáva pri preberaní maloletých. Rodičia nie sú schopní konštruktívnej komunikácie, o čom svedčí emailová komunikácia medzi rodičmi, neodkladné opatrenia a súdne spory, ktoré rodičia produkujú od roku 2019: 37P/277/2019, 39P/269/2019, 39P/329/2019, 39P/271/2019, 39P/35/2020, 38P/86/2020, 11CoP/148/2020, 40Nc 2506/2019, 39P/29/2020, 38P/101/2020, 39P/115/2020, 37P/213/2020, 39P/209/2020, 38P/237/2020, 20CoP/207/2020, 5P/47/2019, 39P/77/2021, 37P/110/2021, 38P/132/2021, 39P/156/2021, 20CoP/145/2021, 39P/228/2021, 39P/83/2022, 39P/55/2023, 39P/60/2023, 14CoP/55/2023. 39P/60/2023, 14CoP/55/2023. Rodičia maloletých neboli schopní dospieť k zhode v oblasti vzdelávania ich detí, preto neodkladným opatrením súd v konaní vednom pod sp. zn. 39P/60/2023 nahradil súhlas matky na zápis maloletého B. na plnenie povinnej školskej dochádzky v Základnej škole s materskou školou I. B. G. E.. Rovnako neschopní komunikácie sú rodičia v otázkach mimoškolských aktivít maloletých detí. V prípade, ak jeden rodič neodovzdá deti druhému rodičovi v zmysle rozsudku, oprávnený rodič využije svoje právo a do miesta bydliska povinného rodiča privolá hliadku štátnej polície. Nie je v záujme maloletých, aby boli svedkom

takýchto stresujúcich situácií. Preto je nevyhnutné, aby rodičia efektívne komunikovali, rešpektovali nariadenia súdu a vedeli dospieť k dohode. Procesný opatrovník opakovane navrhol obom rodičom dobrovoľnú spoluprácu so zariadením TENENET, o. z., avšak matka túto spoluprácu podmieňuje súdnoznaleckým posúdením psychického stavu otca maloletých. Rodičia boli opakovane poučení, aby nezaťažovali zariadenie svojou neefektívnou komunikáciou a presúvaním svojich rodičovských kompetencií na kolízneho opatrovníka, resp. určovaním funkcie procesnému opatrovníkovi tak, aby predišli vlastnej vzájomnej komunikácii a riešeniu problémov. Vzhľadom k protichodným vyjadreniam rodičov v komunikácii s procesným opatrovníkom a v emailovej komunikácii rodičov je nevyhnutné, aby rodičia a tiež maloletí spolupracovali s odborníkmi. Cieľom takto nastavenej spolupráce je nastavenie konštruktívnej komunikácie rodičov, akceptovanie práv a potrieb druhého rodiča, pochopenie a akceptácia individuálnych a vývinových potrieb maloletých, zamedzenie negatívneho dopadu rodičovského konfliktu na maloletých a vzniku psychickej traumy u maloletých. Nepriaznivú situáciu v živote maloletých detí je potrebné riešiť komplexne ako s rodičmi, aj s maloletými, aby sa dosiahol účel - konštruktívna komunikácia rodičov.

2. Podľa § 362 veta prvá z. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „Civilný mimosporový poriadok“) o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol podaný v priebehu odvolacieho konania, je príslušný rozhodnúť odvolací súd.

3. K návrhu procesného opatrovníka na nariadenie neodkladného opatrenia doručenom odvolaciemu súdu 3. novembra 2023 je potrebné uviesť, že o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia všeobecne rozhoduje súd prvej inštancie podľa § 324 ods. 1 z. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „Civilný sporový poriadok“). Citované zákonné ustanovenie § 362 Civilného mimosporového poriadku v spojení s § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku predstavuje výnimku z tejto všeobecnej konštrukcie a Krajský súd v Trnave je príslušný súd.

4. Odvolací súd zistil, že návrh procesného opatrovníka bol podaný počas odvolacieho konania vo veci vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. B3-37P/277/2019 a na tunajšom odvolacom súde pod sp. zn. 12CoP/87/2023, v ktorej sa manželka, matka domáhala rozvodu manželstva a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Súd prvej inštancie rozsudkom č. k. B3-37P/277/2019-839 z 3. júna 2022 manželstvo manželov rozviedol a upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie matka i otec, o ktorom nebolo doposiaľ rozhodnuté.

5. Podľa § 37 ods. 2 pís. d), ods. 7 a 8 veta prvá Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.(2) Súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.(7) Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia.(8)

6. Podľa § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 329 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia účastníkov konania a bez nariadenia pojednávania.

8. Neodkladným opatrením sa sleduje procesná ochrana porušeného alebo ohrozeného práva do doby využitia procesných mechanizmov, slúžiacich na realizáciu práva na súdnu ochranu, bez ďalšieho porušovania alebo ohrozovania práva, o ochranu ktorého účastník konania žiada. Neodkladné opatrenie má preto slúžiť k dočasnému zabezpečeniu ochrany ohrozených práv, ak naliehavosť situácie vyžaduje okamžitý zásah súdu. Súd môže nariadiť neodkladné opatrenie v dvoch prípadoch, a to ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo je daná obava, že exekúcia bude ohrozená. Zákonným predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie aspoň základných skutočností potrebných pre záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je tiež osvedčenie, že bez

okamžitej dočasnej úpravy pomerov by bolo právo účastníka konania ohrozené. Z hľadiska účelu, ktorý plní neodkladné opatrenie v režime Civilného mimosporového poriadku, sa vyžaduje nevyhnutnosť rýchlej a okamžitej ochrany, keď aj odvolací súd môže sám rozhodnúť o nariadení neodkladného opatrenia, ak dospeje k záveru, že sú splnené podmienky pre jeho nariadenie. Využitie predmetného ustanovenia odvolacím súdom by z hľadiska aplikácie malo prichádzať do úvahy len ako ultima ratio, t.j. ako posledné možné riešenie. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu (porovnaj Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo 3/2010

9. Procesný opatrovník sa domáhal nariadenia neodkladného opatrenia z dôvodu, že matka a otec nie sú ohľadom maloletých detí schopní konštruktívnej komunikácie, nerešpektujú rozhodnutia súdu, svoje rodičovské kompetencie presúvajú na procesného opatrovníka, určujú mu funkcie tak, aby predišli ich vzájomnej komunikácii a riešeniu problémov. Pri rozhodovaní o predmetnom návrhu bolo nutné posúdiť, či bola osvedčená bezodkladnosť úpravy pomerov účastníkov konania (v tomto prípade najmä maloletých B. a H.) nariadením neodkladného opatrenia (uloženie výchovného opatrenia).

10. Z osvedčeného skutkového stavu vyplýva, že na Mestskom súde Bratislava II boli vedené viaceré konania o čiastkových úpravách výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Odvolací súd príkladmo uvádza, že Okresný súd Bratislava III rozhodol uznesením z 19. februára 2020 č.k. 39P/29/2020-17 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 10. júna 2020 sp. zn. 20CoP/54/2020 o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého B. 150 eur mesačne a na výživu maloletej H. 100 eur mesačne od 19. februára 2020. Uznesením Okresného súdu Bratislava III z 30. septembra 2020 č.k. 39P/209/2020-25 bolo nariadené neodkladné opatrenie o úprave styku otca s maloletými deťmi každý nepárny týždeň od stredy od 16:00 hod. do piatka do 18:00 hod. a každý párný týždeň od piatka od 16:00 hod. do nedele do 18:00 hod. Uznesením Okresného súdu Bratislava III z 12. novembra 2020 č.k. 39P/256/2020-11 bolo nariadené neodkladné opatrenie o úprave styku otca s maloletými deťmi nad rámec bežného styku od 25. decembra 2020 od 16:00 hod. do 1. januára 2021 do 18:00 hod. Uznesením Okresného súdu Bratislava III zo 14. júna 2021 č.k. 37P/110/2021-14 bolo nariadené neodkladné opatrenie o úprave styku otca s maloletými deťmi nad rámec upraveného styku od 1. júla 2021 od 16:00 hod. do 9. júla 2021 do 18:00 hod. a od 29. júla 2021 od 16:00 hod. do 6. augusta 2021 do 18:00 hod. Uznesením Okresného súdu Bratislava III zo 17. decembra 2021 č.k. 39P/228/2021-11 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Bratislava III z 3. marca 2022 č.k. 39P/228/2022-39 bolo nariadené neodkladné opatrenie o úprave styku otca s maloletými deťmi aj v dňoch od 24. decembra 2021 od 18:00 hod. do 27. decembra 2021 do 18:00 hod.

11. Z uvedeného vyplýva, že vzťah medzi rodičmi maloletých detí je konfliktný, ich vzájomná komunikácia je neefektívna, nie sú schopní dohodnúť sa na úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým. Odvolací súd nepochybuje o tom, že vzhľadom na konfliktnú atmosféru medzi rodičmi sa odborná intervencia javí ako vhodná. Napriek uvedenému ale zastáva názor, že rodinná situácia a pomery maloletých detí na základe procesným opatrovníkom tvrdených a osvedčovaných skutkových okolností nateraz nezakladajú dôvod pre okamžitý zásah (intervenciou súdu) do pomerov účastníkov. Rodičia maloletých detí už absolvovali psychologické poradenstvo v zariadení TENNET o.z., ktoré sa skončilo po vyčerpaní hodín zadaných odporúčaním v roku 2021. Doterajšia intervencia formou odborného poradenstva v špecializovanom zariadení nebola úspešná. Je preto v prvom rade nevyhnutné dôsledne vyhodnotiť jej priebeh a závery a súčasne bližšie skúmať aj vhodnosť rozsahu trvania výchovného opatrenia. Berúc do úvahy charakter inštitútu neodkladného opatrenia (vzhľadom i na zákonom limitovanú lehotu na rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia) odvolací súd hlbšie dokazovanie nevykonával. Požadované dokazovanie totiž presahuje rámec osvedčovania v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a prináleží až ku konaniu vo veci samej. Odvolací súd dopĺňa, že v danej veci rozhoduje v skrátenom konaní a skutkové zistenia, ktoré nateraz zo spisu vyplývajú, nepostačujú na vyslovenie záveru, že v súčasnosti je osvedčená akútna potreba

navrhovaného neodkladného opatrenia. Konfliktná rodinná situácia pretrváva dlhodobo (minimálne od r. 2019), ale nejedná sa o stav, ktorý by vyžadoval okamžitý zásah súdu.

12. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd zamietol návrh procesného opatrovníka na nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní z dôvodu neosvedčenia skutočností, že bez okamžitej dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania by boli ich práva ohrozené.

13. O trovách konania odvolací súd nerozhodoval, keďže toto patrí až konečnému rozhodnutiu (§ 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP).

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné (§ 355 ods. 2 Civilného sporového poriadku v spojení s § 357 Civilného sporového poriadku a § 59 Civilného mimosporového poriadku a contrario).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je podľa § 421 Civilného sporového poriadku prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 Civilného sporového poriadku).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 Civilného sporového poriadku). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 Civilného sporového poriadku).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 Civilného sporového poriadku).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 Civilného sporového poriadku).